

Projektets titel:

Brinken ved Sølyst – Jyderups naturlige samlingssted

Beskrivelse af kriterier:

Brinken ved Sølyst har med sit enorme naturpotentiale og sin unikke, bynære beliggenhed tiltrukket mange mennesker og fungerer som et elsket lokalt opholdssted og været omdrejningspunkt for store natur- og kulturoplevelser. Udover muligheden for at opleve stor natur ved sø og skov, afholdes jævnligt en række kulturelle arrangementer, der styrker det lokale fællesskab – Sankt Hans aften, musikalsk optræden, udendørs opera m.v., og ofte med Jyderup Højskole som arrangør.

Med det gamle jagtslot Sølyst og den nyere formidlingsstation om guldaldermalernes virke på egnen som ramme, mærker den besøgende de kulturhistoriske bånd. Slottet blev opført i 1856 af kammerråd J. H. Jespersen på 3 tidligere skovparceller og opført i nederlandsk renæssancestil med en formidabel udsigt over Skarresø. I tilknytning til slottet anlagde kammer raden også en park ned mod Skarresø. Ved brinken blev opbygget en afgrænsning af tilhuggede stenkvadre, hvorved søbredden hævedes op til et vandret niveau. Området er med rette beskrevet som et af Holbæk kommunes kulturmiljøer.

Den storslåede udsigt over Skarresø, omkranset af skov, er stadig det enestående syn, der trækker i Jyderups borgere eller gæster udefra, når de går direkte fra hovedgaden og ind i skoven.

Byens naturperle ligger lettilgængelig, og denne bør der naturligvis værnes om.

Men desværre bærer området i dag præg af mislighold og forsømmelighed. De landskabelige værdier er faldet markant gennem en længere årrække i takt med et iøjnespringende forfald, manglende vedligehold og naturpleje. Den oprindelige afgrænsning mellem land og vand – markeret med den fine stensætning af tilhuggede granitkvadre – er fuldstændig nedbrudt.

Brinken er flere steder sprunget i skov, rørskovens breder sig voldsomt, og affald flyder i søkanten. Den smukke udsigt, som gennem årtier har tiltrukket besøgende, er ved at forsvinde – og fremtræder stadig mindre attraktivt.

Projektbeskrivelse:

Formålet med projektet er at genskabe stedet som et attraktivt og tillokkende samlingspunkt, hvor historien, kulturen og naturen i et samspil byder sig til.

Vi har med et genopretningsprojekt at gøre, hvor de landskabelige kvaliteter skal reetableres, den visuelle kontakt til Skarresøs store vandflade åbnes og brinkens nedbrudte betonfundamenter og granitkvadre fjernes. Betonen skal fjernes men stenkvadrene skal genopbygges / restaureres.

Mere konkret vil projektet indeholde en omfattende naturpleje, idet søbunden foran brinken oprensnes for rørskov, småtræer og buske – og overskydende materiale deponeres. Brinken markeres af en nybygget stensætning, der i lige linje afgrænser søen, og giver

besøgende direkte adgang til vandet og sikrer udsynet. Stensætningen opbygges af de eksisterende granitkvadre samt nye sten doneret til formålet.

Den øgede tilgængelighed til Skarresø gør bl.a., at byens børn får adgang til at undersøge søens dyreliv på lavt vand med fangstnet m.v.

Det bør nævnes, at brinken ved Sølyst er det første møde med naturen, som gæster får, når de fra Jyderup bevæger sig ind i Naturpark Åmosen. I forbindelse med udviklingsidéer beskrevet i Jyderup Handleplan, samt tanken om at promovere turismen lokalt, og de igangværende initiativer i Naturpark Åmosen om videreudvikling af infrastrukturen, sponsoreret af Nordea-fonden – er det naturligvis væsentligt, at gøre området attraktivt igen.

Jyderup Stilav vil i de kommende år arbejde på en mere generel udvikling af parken ved Sølyst.

Frivilligt arbejde:

Jyderup Stilav består af frivillige der jævnligt mødes og arbejder med at holde Jyderupstien i en rimelig stand. Herunder også brinken ved Sølyst.

Samarbejdspartnere:

Det er Jyderup Stilav der står for arbejdet med at bringe brinken ved Sølyst tilbage til sin oprindelige kulturlandskabs form. Ved arbejdet holder vi tæt kontakt til Styregruppen i Jyderup, der for Jyderup Lokalforum sørger for koordinering mellem de forskellige igangværende projektgrupper.

Økonomi:

Samlede udgifter ud fra tilbud fra entreprenør Kr. 112.250,-

Dette søges finansieret via tilskud fra PULO-midler fra Holbæk kommune og fra Jyderups Fremtid.

Fremtidig drift:

Ved oprensning af søbunden og renoveringen af væggen, opbygget af stenkvadre, vil der i de kommende år ikke være direkte afledte driftsomkostninger, men Jyderup Stilav vil holde øje med, om sivene begynder at skyde igen fra den nye bund.

Kræver projektet kommunale tilladelser?

Ja. Der er ved at blive udarbejdet en dispensation af Morten Holme, Vækst og Bæredygtighed, for oprensning af søbunden og deponering af det opgravede materiale.

Jyderup Stilav v. Svend Aage Larsen og Peter Finn Andersen.

Jyderup, oktober 2019